

Srbija: DOS Otkazao Proslavu Oktobarskih Dogadjaja

Author: [Zeljko Cvijanovic](#)

Vladajuca koalicija u Srbiji je otkazala proslavu godisnjice oktobarskih dogadjaja strahujuci da bi time skrenula paznju javnosti na neispunjena predizborna obećanja.

Madona, ipak, neće pevati na koncertu u Beogradu 5. oktobra. Vladajuca koalicija u Srbiji, DOS, odustala je od popmežno planirane proslave godisnjice svrgavanja Slobodana Milosevica s vlasti.

Nije tesko naci razloge. Rejting DOS-a pada, a podele izmedju dve glavne frakcije, olicene u pristalicama srpskog premijera Zorana Djindjica i onih koji podrzavaju jugoslovenskog predsednika Vojislava Kostunicu, su sve dublje.

Nijedna politicka alternativa nije se pojavila, pa vlast, mada vise nije popularna, nije ni ugrozena. DOS se posle godinu dana vladanja nasao u corsokaku. Koalicija ne moze jos dugo ostati na okupu jer osamnaest pobjednickih stranaka vise nema zajednickog neprijatelja, s obzirom na to da je Milosevic sada u Hagu.

Istovremeno, vladajuca koalicija se ne moze mirno raspasti i krenuti u nove izbore dok se ne sprovedu ustavne promene u Srbiji. One su, opet, nemoguće sve dok Srbija ne redefinise svoje odnose sa Crnom Gorom, drugom clanicom federacije, koja je podeljena po pitanju ostanka unutar jugoslovenske federacije.

Lideri DOS-a, uglavnom, ne priznaju da su zbog tih nevolja odustali od proslave, vec tvrde da nije vreme za slavlje nego za mukotrpan rad. Tako je potpredsednik Socijaldemokratije, Miroslav Hristodulo, u utorak izjavio za beogradski dnevni list "Blic" da ima vaznijih stvari na koje se treba usredsrediti "kao sto su poboljsanje kvaliteta zivota i standarda gradjana". S tim se slaze i Predrag Markovic, jedan od lidera uticajne ekspertske grupe G17 Plus. On, takodje za "Blic", kaze da "nema vremena za slavlje, vec da treba raditi".

Samo tri meseca ranije, nove vlasti su veoma ozbiljno razmisljale da 5. oktobar proslave u centru Beograda velikim koncertom svetske pop-zvezde Madone. Bilo je cak predvideno da milion dolara, koliko je trebalo da kosta taj spektakl, obezbedi Bogoljub Karic, broj jedan medu novim bogatasima iz Milosevicevog doba koji sada podrzava nove vlasti.

Proslava je izostala ne samo zbog unutrasnjih podela nego i zato sto bi mogla da se pretvori u podsecanje na predizborna obećanja DOS-a, koja su tek polovicno ostvarena. Od tri najvaznija obećanja glascima - konacnog rusenja Milosevica, zapocinjania ekonomskih reformi i reformi institucija - u potpunosti je ispunjeno samo prvo.

Ekonomske reforme su jos uvek mrtvo slovo na papiru. Neuspeh u sprovođenju tog dela reformi najbolje ilustruje cinjenica da u zemlju jos nije stiglo gotovo tri cetvrtine od 1,4 milijarde americkih dolara, koliko je za SR Jugoslaviju odobreno krajem juna na donatorskoj konferenciji u Briselu. Razlog za odlaganje je to sto iz Srbije donatorima jos nije podneta projektna dokumentacija neophodna da bi se novac dobio.

Sto se tice politickih i institucionalnih reformi, one su u potpunosti izostale. Vlada Srbije jos uvek nije predlozila parlamentu nijedan sistemski zakon, pa Srbija i dalje koristi Miloseviceve zakone.

Zoran Djindjic, srpski premijer i predsednik Demokratske stranke, taj paket zakona zove "kocijama iz 18. veka", priznajući da je bila greska sto se stanovnistvu obećavala brzina, koja se tim kocijama ne moze postici. "Trebalob i uvesti 'nulto stanje' - suspendovati sve Miloseviceve zakone i krenuti is pocetka", izjavio

je jedan od funkcionera te stranke, ali je priznao da "to danas ne može biti zvaničan stav stranke".

Nasuprot tome, predsednik Kostunica se zalagao da "se Ustav i zakoni moraju postovati, dok se ne promene". "Sve drugo, ma kako se pravdalo razlozima ove ili one svrsishodnosti, bio bi čin političke samovolje, što bi pre doprinelo povećanju nereda, nego reformi i stabilizaciji uređenja", rekao je Kostunica 15. septembra na skupu o strategiji reformi.

Djindjić je pokušao da ujedini DOS na podršku ekonomskim reformama, ali savezni predsednik Kostunica nije želeo da podrži veliku koncentraciju moći oko agilnog srpskog premijera.

Deset godina je Milošević bio glavni kohezioni faktor ujedinjenja srpske opozicije. Posle Miloševićevog hapšenja i, kasnije, izručenja Hagu, taj kohezioni faktor je slabio, ali se sve do aprila hranio strahom od Miloševićevih pristalica, od kojih su se neki zadržali na rukovodećim mestima u policiji i vojsci.

Posle aprila, kada je Milošević uhapšen, strah od njegovog povratka jenjava, i dolazi do prvih većih nesporazuma u DOS. Posle sukoba unutar koalicije u aprilu istraživači javnog mnjenja u Srbiji beleže prvi pad popularnosti DOS-a, koji je od oktobra do tog trenutka okupljao više od dve trećine biračkog tela.

Sledeći pad popularnosti DOS beleži krajem juna, kada eskaliraju sukobi između Djindjića i Kostunice posle izručenja Miloševića Hagu. Popularnost DOS-a je još uvek na silaznoj putanji u avgustu mesecu, kada je ubijen bivši pripadnik srpske tajne policije nakon razgovora sa Kostunicom, što je predsednika navelo da optuži srpskog premijera za povezanost sa srpskim podzemljem.

Pad rejtinga DOS-a pokazao je, međutim, da ta koalicija još uvek nema ozbiljnu alternativu, budući da se njeni razočarani birači ne opredeljuju za druge stranke, već povećavaju procenat apstinencija. Zato, iako podrška DOS-u opada, rezultati septembarskog istraživanja koji je sproveo G17 Plus ukazuju da 40 odsto stanovništva Srbije smatra da živi slabije nego u Miloševićevo vreme, ali da DOS još uvek ima natpolovičnu podršku biračkog tela.

Ključni zadatak koji stoji pred vladajućom koalicijom je da okonča neizvesnost oko budućeg statusa Crne Gore u jugoslovenskoj federaciji. Tada će DOS moći da se raspadne na najmanje dve grupacije - jednu koju bi predvodio DSS, stranka predsednika Kostunice i drugu kojoj bi na čelu bila Djindjićeva DS. Djindjić kontrolise većinu medija, finansije i policiju što mu daje dodatnu prednost nad predsednikom.

Drugi mogući razvoj događaja bi bila pojava nove grupe političkih stranaka na levoj strani, koju bi predvodili potpredsednik srpske vlade Nebojša Čović i savezni ministar inostranih poslova Goran Svilanović. Treća snaga bi mogla da postane G-17 Plus, koja okuplja grupu veoma popularnih reformski orijentisanih eksperata. Time bi se demokratija u Srbiji stabilizovala i pospešili bi se reformski procesi.

Istraživač javnog mnjenja, Srdjan Bogosavljević, veruje da vlada mora iskoristiti preostali deo svog mandata da ubrza reforme i izbegne međusobne sukobe u vladajućoj koaliciji.

"Dok god postoji preovladavajuće mišljenje da se zemlja kreće u dobrom pravcu, vlasti će biti u povoljnoj poziciji," kaže Bogosavljević. "Šteta bi bilo ako bi to protracili zbog međusobnih razmirica umesto da se polože temelje za bolje sutra."

Zeljko Cvijanović je novinar beogradskog nedeljnika "Blic News".

Location: Serbia

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/srbija-dos-otkazao-proslavu-oktobarskih-dogadjaja>